

El mètode Gay Talese o el triomf com a excepció

DENIS DOYLE / GETTY

DAVID VIDAL
CASTELL

Arriben a la ciutat amb cotxes enormes, beuen whisky amb cervesa i persegueixen dones que no són les seves i que no triuen a oblidar. Són en part artistes de circ i en part gitanos, gràcils al·laire, pesants i maldestres a terra. Es queden poc temps a les ciutats, només el que els cal per acabar la feina i anar-se'n a un altre port, a un altre pont. Són els obrers del metall o *boomers*, mà d'obra nòmada durant el boom –d'aquí el nom– de la construcció als EUA a mitjans del segle XX. Acròbates sense xarxa que grimpen sobre bigues de vint centímetres a 200 metres de l'aigua. I sobretot d'ells en parla *El puente*, de l'escriptor i periodista del *New Yorker*, i figura emblemàtica del *New Journalism*, Gay Talese. El tal pont és un colós de quatre quilòmetres de llargada i setanta pisos d'altura entre Staten Island i Brooklyn, anomenat pont Verrazano-Narrows, que l'Autoritat Portuària va decidir erigir el 1959. El llibre és, doncs, una reedició, valuosa perquè, tot i ser una obra menor en el catàleg de Talese, som

davant d'un reportatge novel·lat minuciós i modèlic, que no estava traduït ni al català ni al castellà.

Les virtuts del text són fruit del que podem anomenar mètode Talese. Amb l'excusa d'explicar com s'alça un pont gegantí descobrim tot d'històries de persones al voltant del projecte: els que són expulsats de casa seva, els enginyers que el construeixen, els obrers que s'hi juguen la vida. La història del *boomer* Jack Kelly, 106 quilos i 52 punts de sutura al cap. Del capatàs i supervivent Art a la merda Drilling. La història dels amants secrets que vivien en cases veïnes i que el pont separaria. La d'una família amb disset fills o la del dentista que s'acabava de gastar 13.000 dòlars en una consulta que aniria a terra. Històries de superació i fracàs, d'heroïcitats i de derrota. Mai d'èxit, perquè en les epopeies periodístiques de Talese –*La mujer del prójimo* (1981), *Honrarás a tu padre* (1971), *El motel del voyeur* (2016)– l'èxit és una excepció, una anormalitat fràgil i sempre espúria.

¿Com s'ho fa Talese per convertir qualsevol tema en una gran epopeia de gent normal que fracassa en

tot, però que no deixa d'intentar-ho? ¿Quin és el mètode Talese? Doncs escoltar i mirar, ben enganxat a la gent, pensar com un animal, interessar-se per tot. García Márquez, un altre periodista narratiu de llegenda, ho resumia dient que la seva feina es reduïa a “*ver, vivirlo y contarlo*”; i aquest “viure-ho”, que és pura etnografia sobre el terreny, és el que permet a García Márquez i a Talese que el lector se senti com si fos allí. Per això explica Talese a *Vida de un escritor* (2006) que quan va començar volia fer servir frases com les de Carson McCullers i John O'Hara als seus textos. “Però jo era periodista, no escriptor de ficció”, diu, així que no se les podia inventar, aquestes frases. I per recrear escenes, evocar diàlegs, construir personatges ambigus o narrar detalls significatius havia de ser molt a prop de les fonts, saber-ne tot. Què beuen, com caminen, com esmorzen, quin pijama porten, com parlen, com estimen, què somien, de què tenen por. Tot. L'acabat de traspasar Tom Wolfe, ideòleg d'aquest mètode, en va dir “reporterisme de saturació” al llibre *The New Journalism* (1973), i no és sinó el treball previ i imprescindible per poder escriure periodisme amb l'estil del realisme literari.

Talese, específicament, va decidir aprendre del que veia al taller de sastreria dels seus pares, que xerraven aparentment de manera banal amb els clients però que anaven obtenint-ne la informació necessària per fer la seva feina. Saber escoltar. Saber mirar. Així, Talese va escriure el que potser és el millor retrat que ens ha quedat de Frank Sinatra –*Sinatra is cold*–, sense haver parlat amb ell ni una sola vegada. Però, això sí, després d'haver-se passat setmanes enganxat al cul de Sinatra, seguint-lo a tot arreu, observant-lo i escoltant-lo. I descobrint-hi, sota la pell de l'èxit, la solitud d'una persona que col·leccionava, com totes, fracassos íntims. Com els dels *boomers*. Com els nostres. ➡

EL PUENTE

GAY TALESE

ALFAGUARA

TRADUCCIÓ

D'ANTONIO LOZANO

218 PÀG. / 19,90 €

L'ESCUMA DE LES LLETRES

LLUÍS A. BAULENAS

Cites llibresques arriscades

Fa uns quants dissabtes els donàvem notícia d'una nova proposta comercial del món del llibre. Es tractava d'una subscripció mensual amb la qual compraves un paquet que incloïa un llibre desconegut i d'altres complements informatius relacionats amb l'autor i l'argument. Els impulsors del projecte ja s'encarregaven prou de donar a entendre que el risc de decepció no era tan alt com es podia pensar. Gairebé segueixen fil per randa el clàssic sempre recomanable, deliciosament *kitsch*, de Dale Carnegie, autor del *bestseller* més durador de la història de la indústria editorial (encara avui): *Com guanyar amics i influir sobre les persones* (1936). Ara ens arriba una altra proposta, basada en el mateix plantejament, però molt més neta i clara.

Un tastet de llibre?

En va donar notícia l'editora de Seix Barral, Elena Ramírez, a través del seu compte de Facebook. Ens oferia una fotografia de la llibreria Barnes & Noble, a Nova York, on es veien tot de safates plenes de llibres embolicats artesanalment, amb paper reciclat, com rajoles de xocolata. Un cartellet indicava: “Cita a cegues amb un llibre”. No saps quin llibre és, doncs. Però en cadascun dels paquets, amb grafia semblant a la que trobaries en una rajola de xocolata biològica, es podien llegir pistes bàsiques sobre la mena de llibre que t'hi podies trobar, com si fossin els gustos de diferents xocolates. A la foto publicada per la magnífica editora de Seix Barral es podien llegir, per exemple: “Old New York”, “Urban Fantasy”, “Caribbean American Fiction”... Ja es veu cap a on va la cosa, bàsicament: el regal. El lector-comprador habitual difícilment caurà en la temptació d'aquesta “xocolata”. Per a qui no llegeix habitualment, poder regalar un d'aquests paquets és la millor cosa del món: com que coneixes els gustos del “regalat” i t'ofereixen dotzenes de “sabors”, un o altre en trobaràs que hi coincideixi o que s'hi acosti. Per altra banda, és un regal original que durarà tant com duri la moda o se'n confirmi el fracàs o l'èxit de vendes. Tant la primera proposta com aquesta són productes de màrqueting, però entenedreix molt que un empresari triï el llibre, l'humil i antiquíssim llibre de paper, per intentar guanyar diners de manera original. Apa, ja ens hem emocionat... ➡

L'APARADOR

ARA

FICCIÓ

Frank Relly i els Netsuke
TEODOR MARCOS
Saldonar

Després de dècades treballant com a psicòleg clínic, Teodor Marcos debuta com a novel·lista amb *Frank Relly i els Netsuke*. El protagonista és un detectiu privat que ha d'investigar si la dona d'un constructor té una aventura: això el portarà a descobrir una atapeïda xarxa de sorpreses.

TEATRE

Si poc cobrem...
DARIO FO
Prometeu

Prometeu Edicions publica l'edició bilingüe italià-català d'una de les obres emblemàtiques del premi Nobel Dario Fo (1926-2016). El punt de partida de la comèdia és la revolta d'un grup de dones en un supermercat, d'on marxen sense pagar. El fet serveix per denunciar un reguitzell de temes encara d'actualitat.

NO-FICCIÓ

Que no ens guanyi...
LOLITA BOSCH
Ara Llibres

En el seu últim assaig, Lolita Bosch analitza la por i reclama no deixar-se guanyar per aquesta sensació. “La por de baixa intensitat, la preocupació constant i la inseguretats diària fan malbé de mica en mica la nostra salut física, emocional i mental”, escriu l'autora de *Que no ens guanyi la por*.